
Jeg er blitt pårørende

LEGELIVET

TRINE FREDRIKSEN

trine.fr@gmail.com

Trine Fredriksen er lege ved Søsterhjemmet medisinske senter i Porsgrunn.

På en sliten stol i en krok på Radiumhospitalet sitter jeg med strikketøyet mitt.

Malingen flasser av på veggen, persiennene er ute av drift og jeg lurar på om kanskje jeg skulle ha vasket vinduet?

Det er godt det bygges nytt.

I senga ligger han jeg elsker.

Operasjonen har vært omfattende, komplikasjonene også.

Det er blitt forklart og tegnet, både med latinske ord og vendinger til meg, og med et mer fornorsket språk til han som eier sykdommen.

Vi er godt ivaretatt.

Jeg har gjennom perioden med utredning og behandling lest medisinske artikler om den aktuelle patologien.

Jeg har søkt i mine kanaler på operasjonsmetoder, residivfrekvens og «fem års overlevelse».

Jeg er skremt inn i sjelen, men i gode øyeblikk lener jeg meg mot dem som sier han kan bli frisk.

Under dyna, gjennom de mørke og lange nettene, er jeg ikke fullt så eplekjekk.

Vil jeg klare å beholde hytta om jeg blir alene?

Har jeg lyst til å dra dit uten ham?

På mitt eget kontor, med egne pasienter, tar jeg meg i å tenke at ikke alle konsultasjonene oppleves like relevante. Ja, enkelte pasienter fremstår faktisk som litt sutrete.

Men jeg bestreber meg på å være skikkelig.

Ellers kunne jeg ikke bekle denne rollen lenger.

Å være lege.

Og noen dager er jeg «lege som har flyttet pasientene sine for å være hos mannen sin.»

Jeg er takknemlig for alt godt som er gjort for at vi sammen igjen skal dele en flaske Pinot noir.
Spille yatzy med våre egne, sære regler.
Se utsikten igjen fra den nærmeste nuten bak hytta, sammen.
Snakke om alt og ingenting.
Og samtidig en sorg over det tapte.
Jeg tror jeg får takke for det som har vært, og ta et ekstra slag med yatzyterningene.
Og jeg kjenner et ørlite sørgmodig stikk.

Jeg har googlet på operatørene.
Lang erfaring innbyr til trygghet.
Er de eldre enn mine egne 55, tenker jeg de må ha øvd seg en stund.
Så er min elskede i de beste hender.
Jeg vender tilbake til strikketøyet.
En rett og en vrang, akkurat nå klarer jeg ikke så mye mer.
En nyutdannet sykepleier prøver å småprate.
Hun kjenner min yrkesbakgrunn.
«Er du i jobb enda, du, eller er du blitt pensjonist, Trine?»
Ser jeg så sørgmodig ut, at de 12 årene jeg har tenkt å fortsette sveipes bort?
Idet hun har forlatt rommet, titter jeg i speilet.
Leppestiften?
Ville det hjulpet?
På fortauet rett utenfor sykehuset kommer jeg og en eldre kvinne samtidig til fotgjengerfeltet.
«Etter deg, unge dame», sier kvinnen jeg møter.
Jeg griper det til meg.
Så var det kanskje ikke så galt likevel?

Alvorlig sykdom og utredning over tid gir møte med en rekke kolleger.
De fleste av dem er glemt idet vi forlater kontoret, men noen kommer jeg til å huske.
Det er enten fordi legen har gjort et særlig godt inntrykk, fanget oss der vi er og gitt oss trygghet.
Eller at samtalene bærer preg av det helt motsatte.
Glemt at vi hadde en avtale. Ikke lest journalnotatet i forkant eller ikke fremstår helt ærlig.
Men i det store og det hele, tenker jeg at de fleste leger er hardtarbeidende, gjør så godt de kan og har gode intensjoner. Det er fint å se.
Og det er ofte jeg med stolthet har tenkt at jeg er en del av «denne store hvite flokken.»

Å være pårørende og lege er en dobbeltrolle.
Jeg kan litt mer.
Jeg ser for meg det medisinske i hodet mitt.
Operasjonsfeltet.
Jeg vet hva en brickerblære er, lenge før ordet er sagt til pasienten.
Og det innbyr til noen morsomme episoder jeg tar med meg videre.
En hyggelig anestesilege kom for å se til min mann kort tid etter operasjonen.
Jeg skrøt av kirurgen, så vi var takknemlige for alt godt håndverk.
Og min grønnkledde kollega svarte at han var nå bare en skarve anestesilege,

han da.

Så snudde han seg mot meg, fortalte om veneflonen, og lurte på om jeg tålte å se blod.

Da var det lett å svare at jeg bare var en skarve gynekolog, men jeg tror blod går greit.

Han smilte forsiktig.

Men et visst inntrykk har jeg nok gjort, for senere kjente han meg igjen både i heisen og på parkeringsplassen.

På avdelingen hvor min mann er innlagt, skjønte jeg fort at det eksisterte en pårørendekrok.

Ikke et sted med skilt eller avgrensninger, men en umerket plass hvor vi som venter drikker kaffe.

En krok ved heisen.

Hvor vi kan være privat og bare stille sammen.

Men hvor man noen ganger også letter litt på sløret og forteller om sin nære og sykdommen.

En eldre kar kastet seg en dag over meg. Fortalte om hvor flinke de er på Radiumhospitalet.

«Her kan de gjøre mirakler, her kan de redde liv».

Og jeg tenkte, hvilken fantastisk tiltro mange har til det arbeidet som gjøres i denne bygningen.

Og med god grunn.

Den eldre mannen fortsatte: «Du vet, du og jeg, som ikke aner noe om hvordan vi ser ut innvendig, vi som ikke kan noe om medisin, vi skjønner lite av hva de holder på med her, men på dette sykehuset kan de gjøre mirakler!»

Han smilte, vinket til meg, tok heisen ned og ut i livet, etter å ha blitt ferdig behandlet.

En nydelig mann og et møte jeg senere har smilt litt av.

Nesten fem uker på Radiumhospitalet ble det for min øyensten.

Så overføring til lokalsykehus, nye konsultasjoner, polikliniske avtaler, fysioterapeut, sårbehandling og en lang rekke akutte reinnleggelser.

Veien fremover er betydelig mer kronglete enn vi så for oss, eller kanskje våget å tenke på.

Men med et håp om en felles tid videre sammen i dette lille livet vårt.

Rolf Jacobsen skriver så vakkert i sitt dikt «Piggtrådvinter» om de to som nettopp hadde giftet seg:

«Da vi hadde lagt oss om kvelden
grein vi en skvett, begge to. Gud
vet hvorfor.

Og så begynte det lange livet»

Jeg har tenkt på de setningene den siste perioden.

Nesten følt det på samme måten.

I snart et år har jeg holdt pusten.

Men nå, gradvis, begynner det lange livet.

Publisert: 29. oktober 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0371

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. mars 2026.